Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/18/023689

Beslisnota voor Gemeenteraad

Onderwerp: Stand van zaken implementatie Omgevingswet

Voorgesteld besluit
De gemeenteraad besluit:
1. het ambitieniveau voor de Omgevingswet voor de invoering per 1-1-2022 vast te stellen;
2. kennis te nemen van de besluiten die separaat aan de raad worden aangeboden.

Aanleiding
Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Doel van de wet is vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving. Belangrijke kernwoorden zijn: sneller, transparanter, integraal en met meer afwegingsruimte voor gemeenten.

Vanaf 1 januari 2022 moet de WDW werken volgens de Omgevingswet. De implementatie van de Omgevingswet vraagt om forse aanpassingen binnen de werkprocessen en ICT-systemen in het ruimtelijk domein. Verder vereist de Omgevingswet dat uw raad voor 2024 een omgevingsvisie vaststelt en uiterlijk 2029 een omgevingsplan.

In de eerste helft van 2019 bent u in drie werksessies over de Omgevingswet en de veranderingen geïnformeerd. Vervolgens zijn wij binnen de WDW verder gegaan met de voorbereidingen voor de invoering van de wet.

Gewenst resultaat
Wij vragen wij uw raad om in te stemmen met de voorgestelde ambitie van de invoering van de wet en kennis te nemen van de onderwerpen waarover u als raad nog dient te besluiten.

Ambitie invoering Omgevingswet
1) Voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet per 1 januari 2022.
Het project Omgevingswet heeft de focus op de invoering van de Omgevingswet. Als uitgangspunt voor de implementatie gebruiken wij de wettelijke eisen uit de lijst met minimale acties Omgevingswet voor gemeenten van de VNG.[1] Hiermee voldoen beide gemeenten op 1 januari 2022 aan alle eisen van de Omgevingswet. Het huidige beleid blijft de basis vormen en zal worden ingepast in de nieuwe wet.

2) Geharmoniseerde werkprocessen en systemen per 1 januari 2022.
Met de invoering worden alle werkprocessen, systemen en regels voor vergunningen tussen Druten en Wijchen geharmoniseerd en aangepast op de Omgevingswet. Ook stemmen wij de werkprocessen en werkafspraken af met ketenpartners, zoals de ODRN en veiligheidsregio, zodat onze werkprocessen goed op elkaar aansluiten.

[1] https://www.omgevingsweb.nl/wp-content/uploads/po-assets/302176.pdf

3) Voldoen aan de Wet KwaliteitsBorging per 1 januari 2022.
Het project zal tevens zorgdragen voor de invoering van de Wet KwaliteitsBorging. De WKB heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De WKB wordt opgenomen in de Omgevingswet.

4) Doorontwikkeling dienstverlening vergunningverlening en planvorming.
De invoering van de Omgevingswet zorgt op zich zelf al voor een betere dienstverlening. Daarnaast worden in 2021 en 2022 klantenreizen, verschillende pilots, verkenningen en vernieuwingen gestart die bijdragen aan een effectieve uitvoering dan wel betere dienstverlening op de langere termijn.

5) Geleidelijke uitwerking Omgevingsvisie en plan vanaf 2022
De omgevingsvisie en het omgevingsplan moeten respectievelijk op 1 januari 2024 en 1 januari 2029 vastgesteld zijn. De Omgevingsvisie is een integrale visie voor de fysieke leefomgeving. De visie wordt voor de gemeenteraad het belangrijkste instrument om keuzes vast te leggen voor de ontwikkeling en instandhouding van de fysieke leefomgeving. In het omgevingsplan staan alle regels over de fysieke leefomgeving die nodig zijn om de ambities van de Omgevingsvisie te verwezenlijken. De totstandkoming van beide instrumenten is een bestuurlijk traject met veel beleidsmatige keuzes voor de langere termijn. In 2020 en 2021 treffen wij wel alvast voorbereidingen om losse omgevingsplannen te kunnen maken. Deze voorbereidingen zijn noodzakelijk om ruimtelijke initiatieven onder de Omgevingswet te kunnen beoordelen en vergunnen. Daarna zal een vervolgtraject opgestart worden voor de realisatie van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Te nemen raadsbesluiten voor de invoering
Om op 1 januari 2022 de Omgevingswet goed te kunnen uitvoeren dient uw raad enkele besluiten te nemen. Hieronder lichten wij deze per onderwerp kort toe.

Vaststellen participatiebeleid voor de Omgevingswet en het aanwijzen van de gevallen waarin participatie verplicht is.
Participatie is binnen de Omgevingswet een belangrijk onderwerp. Niet alleen bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, maar juist ook bij ruimtelijke initiatieven vanuit de inwoners of gemeente. Voor inwoners en ondernemers wordt het proces om plannen in de fysieke leefomgeving te realiseren makkelijker. Initiatiefnemers krijgen meer verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld voor het (mede)organiseren van participatie en het creëren van draagvlak. De initiatiefnemer moet bij de indiening van een omgevingsvergunning vermelden of er participatie heeft plaatsgevonden. Het antwoord op deze vraag kan ook “nee” zijn. Door dit te melden heeft een aanvrager voldaan aan de eisen die door de Omgevingswet gesteld worden. Wel biedt de wet ruimte aan de gemeenteraad om een lijst met gevallen aan te wijzen, voor aanvragen die niet passen in het omgevingsplan en waarbij participatie met derden verplicht is. Naar verwachting komt er ook een verplichting voor gemeenten om participatiebeleid vast te stellen (nu nog niet wettelijk vastgelegd). Los van een eventuele verplichting adviseren wij om participatiebeleid vast te stellen. Het is belangrijk om initiatiefnemers duidelijkheid te geven over wat wij verwachten van participatie. In het voorjaar gaan we aan de slag met een participatiebeleid voor de Omgevingswet.

Besluit voor activiteiten waarbij bindend advies van de raad verplicht is
Voor initiatieven die niet binnen de vastgestelde regels vallen kan het college nu ontheffing verlenen. In een aantal gevallen is hiervoor een verklaring van geen bedenkingen nodig van de gemeenteraad. Met de komst van de Omgevingswet is het college nog steeds bevoegd afwijkingen van het omgevingsplan toe te staan. Dit heet 'buitenplanse omgevingsplanactiviteiten'. De gemeenteraad kan een lijst vaststellen met situaties waarbij het college om instemming (formeel: bindend advies) moet vragen van de gemeenteraad. Dan kan het college met instemming medewerking verlenen aan het betreffende project. Deze lijst kan ook van belang zijn voor het al dan niet verplichten van participatie. Een voorstel hierover volgt in 2021.

Delegatiebesluit
Uw raad kan besluiten om de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen te delegeren aan het college. Hiervoor moet u een delegatiebesluit nemen. Dit is de vervanging van de huidige wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsplichten in bestemmingsplannen. U kunt pas een delegatiebesluit nemen na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Begin 2022 ontvangt u hiervoor een voorstel.

Instellen Commissie Ruimtelijke Kwaliteit bij Rijksmonumenten, optioneel instellen voor andere zaken
De huidige welstandscommissie houdt met de invoering van de Omgevingswet van rechtswege op te bestaan. Er moet dan ook per 1 januari 2022 een nieuwe adviescommissie worden ingesteld. Elke gemeente met rijksmonumenten is wettelijk verplicht een commissie te hebben. Verder is het aan de gemeenteraad om het exacte takenpakket van de nieuwe adviescommissie te bepalen. De komende periode onderzoeken wij de mogelijke taken van de nieuwe commissie. Een voorstel aan uw raad volgt in 2021.

Aanpassen legesverordening
Veranderende regelgeving en werkprocessen leiden ook tot gewijzigde leges. Tevens moet er harmonisatie plaatsvinden tussen Druten en Wijchen. Eerst worden de werkprocessen verder uitgewerkt en stemmen we af de regio. Daarna ontvangt uw raad een voorstel voor wijziging van de leges onder de uitvoering van de Omgevingswet.

Perspectiefnota
De invoering van de Omgevingswet is een omvangrijk project. Onderdelen van de Omgevingswet zijn nog in ontwikkeling. Met de perspectiefnota in 2021 stellen we de projectbegroting bij naar de laatste stand van zaken.

Argumenten
1.1 Focus op de essentiële onderdelen, doorontwikkeling waar kan;
Wij focussen op de wettelijke verplichting zodat beide gemeenten en de WDW op 1 januari 2022 gereed zijn voor de Omgevingswet. Verdere ontwikkelingen in kader van de Omgevingswet worden waar mogelijk meegenomen c.q. voorbereid, maar kennen een lagere prioriteit.

2.1 Verschillende besluiten zijn nodig voor de invoering van de Omgevingswet;
Om de Omgevingswet in te kunnen voeren dient uw raad besluiten te nemen in kader van de Omgevingswet. Komende jaar zullen de benoemde onderwerpen worden voorgelegd.

Communicatie
Eind dit jaar komt er informatie over de Omgevingswet op de gemeentesite. Daarbij wordt aangegeven dat iedereen met vragen, opmerkingen of suggesties deze kan melden middels het mailadres omgevingswet@drutenwijchen.nl. Intern wordt reeds met grote regelmaat actief gecommuniceerd over de Omgevingswet en de activiteiten van de projectgroep.

Uitvoering of Vervolgstappen
De uitvoering wordt conform projectplanning afgehandeld. Uw raad wordt regelmatig over de voortgang geïnformeerd.